

ÇOCUKLARA KURALLAR KONUSUNDA ROL MODEL OLMA

Okul Psikolojik Danışmanı/Rehberlik Öğretmeni

Mehmet ZEREN

VELİ ÇALIŞMASI

**Tefenni
Atatürk Ortaokulu
EKİM 2023**

Toplumun geleceği olarak görülen çocukların; duygusal ve sosyal gelişimini desteklemek, çocuklara insani ve ahlaki değerleri kazandırmak ve böylece topluma uyumunu sağlayarak duyarlı bir birey olarak yetiştirmek temel amacımız olmalıdır. Bu kapsamda da bilhassa velilerin doğru davranışlar sergilemesi son derece önemlidir.

Bireyin her şeyi doğrudan, yaşayarak öğrenmesine gerek yoktur. Başkalarının deneyimlerini gözlemleyerek de pek çok şeyi öğrenebilir ve buna sosyal öğrenme denilmektedir. (Bayrakçı, 2007) zellikle ilköğretim çağındaki çocukların anne-babalarını ve öğretmenlerini gözlemleyerek, onların davranışlarının aynını ya da benzerini sergileme olasılıkları oldukça yüksektir. Bu ğrenme bilişsel, sosyal ya da psikomotor alanlarda gerçekleşebilir.

Sosyal ğrenmeye göre ilköğretim çağındaki bireyin kendisiden yaşça büyük, statü olarak yüksek ve yetkin kişilerin davranışlarını örnek alması daha muhtemeldir. (Yavuz, 2014) Bu bağlamda anne-baba ve öğretmenler sergilemiş oldukları davranışların sadece kendilerini ilgilendirmediğini, çocukların da bu davranışları örnek alabileceğini bilmelidir. Özellikle olumsuz, şiddet ierici ve kural çiğnemeye dönük davranışlar ne yazık ki daha çok ilgi çekmekte ve bunun sonucu olarak ocuk tarafından daha kolay öğrenilip, sergilenebilmektedir. (Bandura, 1994) Anne-babaların bu tür olumsuz davranışları sergilemekten kaçınması doğru olan davranışları sergilemesi çocuğun sosyal-duygusal ve ahlaki açıdan gelişimi destekleyecek ve toplumla bütünleşmesinde ona yardımcı olacaktır.

Anne ve babalar sadece kendi davranışlarını kontrol ederek çocuğun olumlu davranış geliştirmesini beklememeli aynı zamanda medya aracılığıyla oluşturulan sembolik modeller konusunda da dikkatli olmalıdır. Çünkü medya aracılığı ile çocukların gözlemlediği sembolik modeller bazı durumlarda anne-baba ve öğretmenlerin davranışlarından daha kalıcı ve etkili bir öğrenme sağlayabilmektedir. (Varol, 2014) ocukların izledikleri bir filmde etkilenip oradaki davranışları taklit ettikleri ve içselleştirerek sürekli buna uygun davranışlar geliştirdiği bilinmektedir. Hatta izgi filmlerdeki karakterlerin sergilemiş olduğu şiddet içerikli ya da gerçek hayatta yapılmaması gereken davranışlar çocuklar tarafından karakterden etkilenme sonucunda yapılmaktadır. (Aydoğan, 1994) Unutulmamalıdır ki saldırganlık ve kural çiğneme öğrenme sonucunda özellikle de çevredeki uyaranları gözlemle sonucunda oluşur. (Arslan ve diğerleri, 2010) Bu bakımdan anne ve babalar çocuğun olumlu yönde duygusal ve sosyal gelişimini desteklemek için kendi davranışlarını daha temkinli bir şekilde yapması ve

çocuğun televizyonda izlediği içerikler konusunda da daha dikkatli davranması gerekmektedir.

Bir diğer konu ise yasa ve kuralların sadece uyulmak için var olmadığı bunların toplumun işleyişini kolaylaştırdığı, bireylerin daha mutlu ve düzenli hayat sürdürebilmeleri için gerekli olduğu bilinmelidir. Kurala cezadan veya eleştiriden kaçmak için uyulmaması gerektiği anne ve babalar tarafından bilinmeli çocuklara da bunu uygun bir dille anlatmalıdır. Örneğin trafikte kırmızı ışıkta aracı durduran ebeveyn çocuğuna kırmızı ışığın neden var olduğunu ve neden durması gerektiğini anlatabilir. Aynı şekilde okulun da kuralları olduğunu bu kuralların okul hayatını kolaylaştırmak ve bireylerin birbirlerine karşı olan haklarını korumak için var olduğunu anlatmak da çocukların kuralları benimseyip bunlara uygun şekilde davranması konusunda yarar sağlayacaktır.

KAYNAKÇA

Arslan, C., Hamarta, E., Arslan, E. ve Saygın, Y. (2010). Ergenlerde Saldırganlık ve Kişilerarası Problem Çözmenin İncelenmesi, *İlköğretim Online*, 9(1), 379-388.

Aydoğan, F. (1994). Televizyonun çocuklar üzerinde etkisi, *Marmara İletişim Dergisi*, (8), 143-152.

Bandura, A. (1994). Özyeterlilik. V. S. Ramachaudran (Ed.), *İnsan Davranışları Ansiklopedisi*, 71-81.

Bayrakçı, M. (2007). Sosyal Öğrenme Kuramı ve Eğitimde Uygulanması, *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (14), 198-210.

Varol, S. F. (2014). Medyada Yer Alan Temsillerin Kimlik Edinme Sürecindeki Rolü, *Akademik Dergi Sosyal Bilim Çalışmaları* (26), 301-313.

Yavuz, S. (2014). Şiddetin sosyo-kültürel kaynakları ve medya metinleri aracılığıyla sunumu: “Güneşi Beklerken” dizi filmdeki şiddet olgusunun içerik analizi yöntemi ile belirlenmesi. (Yüksek Lisans Tezi) İstanbul Arel Üniversitesi